Cydweithio · Dysgu · Llwyddo

Cynllun Busnes Rhanbarthol GwE

2021-2022

CYNNWYS

1. Ein gweledigaeth, ein gwerthoedd a’n hymddygiad

2. Cyd-destun Rhanbarthol

3. Cyflwyniad

4. Cynllun Busnes Rhanbarthol GwE:
    - Amcanion Strategol 2021-2022
    - Blaenoriaethau Rhanbarthol 2021-2022

5. Cyllid

6. Llywodraethu: Monitro ac arfarnu

7. Cofrestr Risg

8. Dogfennau ategol ychwanegol

Cydweithio, Dysgu, Llwyddo

EIN GWELEDIGAETH

- Craidd ein gwaith yw uchelgais gwirioneddol i weld yr ysgolion a’r sefydliadau rydyn ni’n gweithio gyda nhw yn cyflawni eu dyheadau a gweld pob dysgwr yn llwyddo.

- Yn Gymry balch ac â gwybodaeth ryngwladol, byddwn yn cefnogi ein ysgolion i ddod yn sefydliadau dysgu llwyddiannus a hyderus. Cydweithiwn i sicrhau’r hinsawdd a’r addysg y mae pob dysgwr yn ei haeddu er mwyn bod yn unigolion galluog a gwydn sy’n gwireddu eu llawn botensial.

EIN GWERTHOEDD

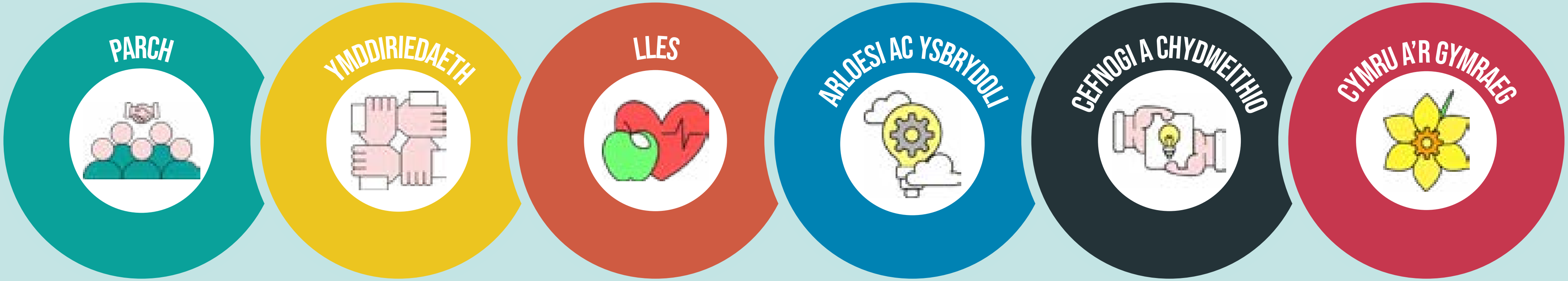

EIN YMDDYGIAD

Byddwn yn gyson, yn wrthrychol ac yn deg wrth ein gwaith, gan werthfawrogi ymdrech, cyfraniad a chyflawniad pawb.

Byddwn yn broffesiynol, yn onest ac yn agored yn ein gwaith gyda phawb. Mae hyn yn greiddiol i gydweithio llwyddiannus.

Byddwn yn arddangos gofal, empathi a chonsyrn am les pawb.

Byddwn yn barod i fentro gyda’n hysgolion, gan groesawu her, chwilfrydedd, dycnwch a’r parodrwydd i ddysgu o lwyddiannau a methiannau.
Drwy fod yn wybodus a rhannu arfer dda anelwn at rymuso a chymell ysgolion i ymchwilio a datblygu.

Byddwn yn ddibynadwy, yn hyblyg a sensitif yn ein cefnogaeth. Byddwn yn barod i gydweithio ac i annog cydweithio mewn partneriaeth gydag eraill gan gydnabod bod lle i bawb ohonom wella, datblygu a dysgu.

Byddwn yn arddel ac yn dathlu iaith a diwylliant Cymru ym mhob rhan o’n gwaith.

2. CYD-DESTUN RHANBARTHOL

Mae GwE yn darparu gwasanaethau gwella ysgol i ranbarth o chwe awdurdod lleol: Conwy, Sir Ddinbych, Sir y Fflint, Gwynedd, Wrecsam ac Ynys Môn.

Yn 2020, roedd 82,364 o ddisgyblion o oedran ysgol gorfodol. Mae hyn yn 21.8% o holl ddisgyblion Cymru. Mae 404 ysgol a gynhelir yn y rhanbarth, sy'n 27.3% o'r holl ysgolion a gynhelir yng Nghymru (Canlyniadau Cyfrifiad Ysgolion, 2020).

Roedd canran y disgyblion o oedran ysgol gorfodol sy'n gymwys i dderbyn prydau ysgol am ddim yn 18.2%, sy'n is na'r ffigwr cenedlaethol o 19.9%. Y lefel hon yw'r isaf o'r pedwar consortiwm rhanbarthol (Canlyniadau Cyfrifiad Ysgolion, 2020).

Yn y rhanbarth, mae 31% o'r rheiny sy'n dair oed a hyn yn gallu siarad Cymraeg o'i gymharu â chyfartaledd Cymru, sef 19% (Cyfrifiad 2011, ONS).

O 30 Medi 2020, mae lleiafrifoedd ethnig yn cyfrif am 2.6% o'r boblogaeth yn y rhanbarth, sy'n is na chyfartaledd Cymru o 5.5%. (Arolwg Llafurlu Lleol Cymru/Arolwg Blynyddol o'r Boblogaeth)

O 31 Mawrth 2020, mae 1,394 o blant yn y rhanbarth yn derbyn gofal gan awdurdod lleol, sy'n 19.4% o blant mewn gofal yng Nghymru. (Cyfrifiad Plant sy'n Derbyn Gofal a Chymorth)

Mae GwE yn parhau i edrych tuag allan a chroesawu her oddi mewn i Gymru, a thu hwnt, tra sicrheir bod yr hyn a ddatblygir yn addas i'r cyd-destun. Mae hyn yn cynnwys gwrando'n barhaus ar lais pob rhanddeiliad, yn enwedig llais athrawon ac arweinwyr ysgolion ym mhob sector.

Mae gan GwE gynllun clir sy'n amlinellu sut y bydd, drwy gydweithio'n agos gyda rhanddeiliaid allweddol, yn cryfhau arweinyddiaeth, yn gwella'r dysgu a'r addysgu, ac yn codi'r dyhead i gael effaith ar safonau.

3. CYFLWYNIAD

Mae'r Cynllun Busnes rhanbarthol yn amlinellu'r meysydd gwelliant â blaenoriaeth ar draws y rhanbarth.

Mae'r blaenoriaethau rhanbarthol a'r meysydd ar gyfer gwelliant wedi'u gwreiddio'n gadarn ar ganfyddiadau'r prosesau hunan arfarnu mewnol, ac adolygiadau allanol o'n harferion presennol a chyfeiriad ein taith, a thrwy ymgynghori â Phenaethiaid a'r Awdurdodau Lleol. Rhydd y Cynllun Busnes sylw hefyd i flaenoriaethau strategol Llywodraeth Cymru a'r Awdurdodau Lleol, sydd o fewn cylch gorchwyl GwE.

Yn ogystal, bydd GwE yn gweithio mewn partneriaeth gydag Awdurdodau Lleol i gefnogi blaenoriaethau lleol ychwanegol, fel y bo'n briodol. Rhydd ystyriaeth hefyd i safbwyntiau a blaenoriaethau partneriaid haen ganol eraill fel Estyn, Cymwysterau Cymru, CBAC, yr Academi Genedlaethol ar gyfer Arweinyddiaeth Addysgol (NAEL), Addysg Gychwynnol Athrawon (AGG) a Chyngor y Gweithlu Addysg.

Mae ein blaenoriaethau yn gyfuniad o wella darpariaeth, arweinyddiaeth a deilliannau ysgolion, yn ogystal â chyflawni'r daith ddiwygio. O ran y daith ddiwygio, rydym wedi gweithredu'n integredig ym mhob agwedd ar ein gwaith o'r cychwyn cyntaf. Ni all yr un elfen o'r daith ddiwygio fod ar wahân.

Caiff ei gweld o safbwynt anghenion dysgwyr a gwaelodlin ysgolion a chlystyrau unigol i gyflawni newid yn unol â disgwyliadau cytun.

Mae GwE wedi annog ysgolion i gydweithio drwy rannu arferion a chyd-lunio meysydd sydd angen eu gwella a heriau'r daith ddiwygio. Rydym wedi buddsoddi mewn amrywiol fodelau clwstwr ac wedi annog ysgolion i ganfod ystod o bartneriaid priodol i gyflawni gwelliannau a newidiadau. Mae'r rhanbarth hefyd wedi edrych tuag allan am arferion da o ran adnabod modelau adolygu effeithiol gan gymheiriaid, yn ogystal ag annog ein hysgolion i ddatblygu ac esblygu eu harferion eu hunain. Cred GwE y dylai gwaith ymgysylltu â chymheiriaid gyd-fynd â'r dimensiynau a nodir yng nghyhoeddiad yr OECD 'What Makes a School a Learning Organisation' .

Rydym yn canolbwyntio ar gefnogi ac ar feithrin capasiti ar gyfer system sy'n hunan wella. 'Ymgynghorwyr Cefnogi Gwelliant' yw Ymgynghorwyr Her bellach, ac mae hyn yn fwy na newid mewn enw yn unig - mae'n arwydd o benderfyniad i feithrin ymddiriedaeth gyda rhanddeiliaid allweddol a symud oddi wrth ddull 'o'r brig i lawr' o wella ysgolion, gan ddatblygu, yn hytrach, strategaeth fwy hir dymor, cefnogol a chynaliadwy.

Ar y cyd â rhanddeiliaid, mae GwE wedi datblygu strategaeth gefnogol a chynaliadwy yn yr hirdymor sydd yn llwyddo i feithrin cynhwysedd ar draws y rhanbarth i wynebu heriau y diwygio ehangach. Mae'r dull gweithredu integredig wedi canolbwyntio ar ddatblygu cyfleoedd cydweithredol ar draws clystyrau o ysgolion. Er mwyn cefnogi ysgolion ymhellach, mae GwE wedi datblygu'r cysyniad o greu cerrig milltir tymhorol drwy system rheoli gwybodaeth G6. Mae'r rhain oll yn rhoi cyfle i bob ysgol fyfyrio. Mae gweithgarwch yn erbyn y cerrig milltir, ac effaith hyn yn cael eu rhannu, a chaiff y camau nesaf eu hadnabod drwy drafodaeth broffesiynol barhaus efo YCG.

Bydd Dysgu Proffesiynol yn ganolog i sicrhau bod gan holl staff ysgolion yr wybodaeth broffesiynol a'r sgiliau i gyflawni'r diwygiadau addysg sydd yn mynd rhagddynt yng Nghymru. O ystyried disgwyliadau'r system a gweithio ar y cyd gyda phartneriaid, adnabuwyd fframwaith pendant ar gyfer themâu dysgu proffesiynol i ymarferwyr mewn ysgolion.

4. CYNLLUN BUSNES RHANBARTHOL GwE

Mae ein blaenoriaethau strategol yn arddel y blaenoriaethau rhanbarthol a chenedlaethol presennol.   Cytunwyd ar y blaenoriaethau trosfwaol am 2021-2022 â'r Cyd-Bwyllgor ar 24 Chwefror 2021.

AMCANION STRATEGOL 2021 - 2022

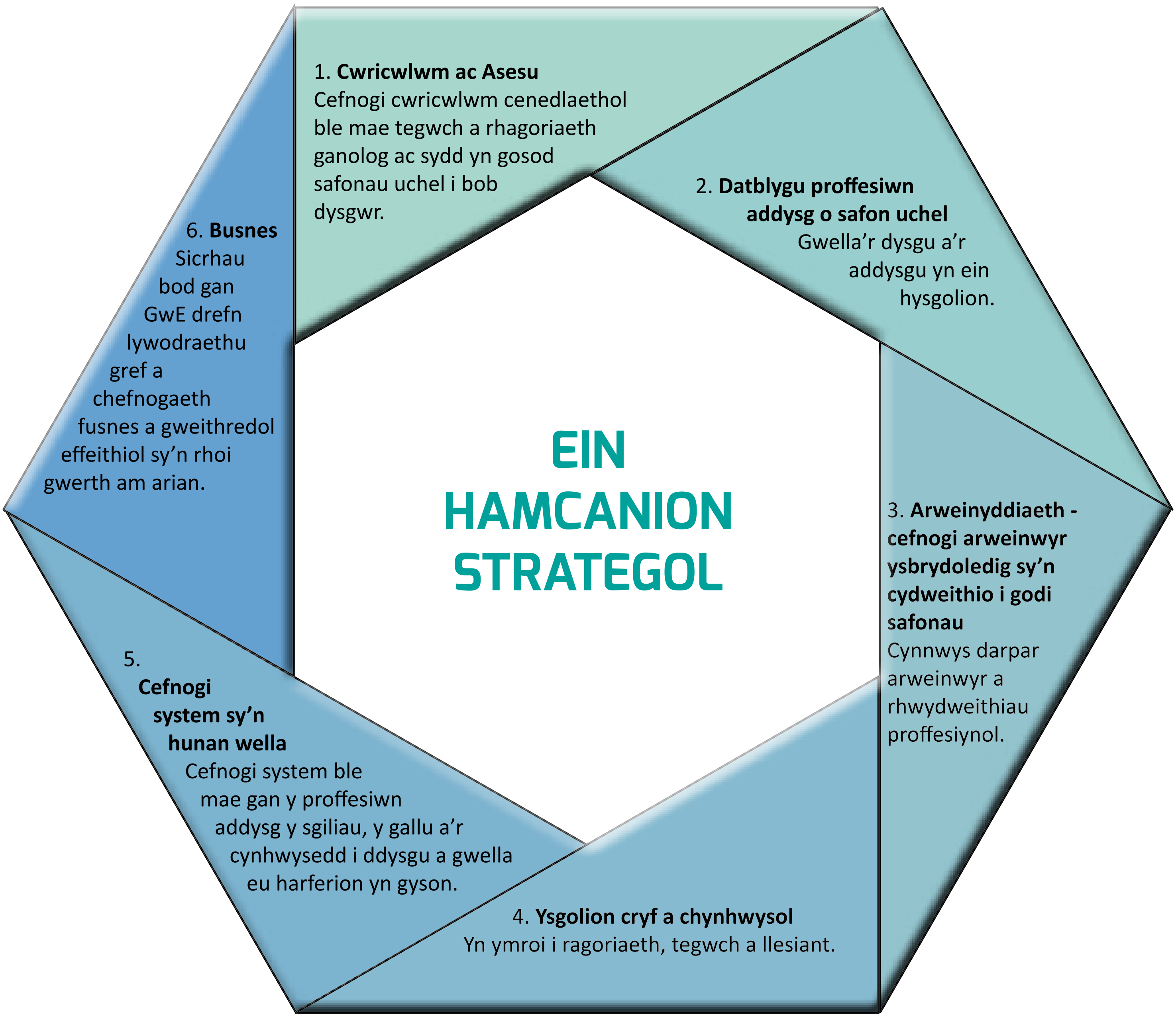

BLAENORIAETHAU RHANBARTHOL 2021 - 2022

Y pedwar diben ddylai fod y man cychwyn a'r uchelgais i ysgolion wrth iddynt baratoi i ddylunio'r cwricwlwm newydd a chefnogi eu dysgwyr i fod yn:

- ddysgwyr uchelgeisiol, galluog sydd yn barod i ddysgu drwy gydol eu hoes;
- cyfranwyr mentrus, creadigol sydd yn barod i chwarae eu rhan yn llawn yn eu bywyd a'u gwaith;
- dinasyddion egwyddorol, gwybodus sydd yn barod i fod yn ddinasyddion i Gymru a'r byd;
- unigolion iach, hyderus sydd yn barod i fyw gan wireddu eu dyheadau fel aelodau gwerthfawr o gymdeithas.

Bwriad ein blaenoriaethau isod yw cefnogi ysgolion wrth iddynt weithio tuag at y pedwar diben hyn.

Cefnogir y blaenoriaethau hyn gan gynlluniau manwl y gwasanaeth, sydd yn amlinellu sut a phryd y bydd pob blaenoriaeth yn cael ei chyflawni ac yn gosod disgwyliadau o ran y camau nesaf wrth gyflawni'r daith ddiwygio. Hefyd, mae gan bob Awdurdod Lleol gynllun busnes manwl sydd wedi'i gytuno rhwng y pennaeth gwasanaeth a'r ymgynghorydd craidd.

1. Cwricwlwm ac Asesu - Cefnogi cwricwlwm cenedlaethol ble mae tegwch a rhagoriaeth yn ganolog ac sydd yn gosod safonau uchel i bob dysgwr.

1.1 Y Daith Ddiwygio

- Darparu dysgu proffesiynol a chymorth ac arweiniad pwrpasol i ysgolion a lleoliadau i'w helpu nhw gyflawni'r Daith Ddiwygio, a pharatoi at y cwricwlwm newydd
- Datblygu fframwaith ansoddol rhanbarthol er mwyn dangos ac arfarnu cynnydd ysgol mewn dull cyfannol.

2. Datblygu proffesiwn addysg o safon uchel - gwella'r dysgu a'r addysgu yn ein hysgolion

2.1 Dysgu o Bell a Chynllunio'r Dysgu

- Cefnogi ysgolion a lleoliadau i sicrhau bod eu darpariaeth dysgu o bell yn addas i ddarparu profiad dysgu o safon uchel i'w disgyblion.
- Parhau i ddatblygu enghreifftiau wedi'u datblygu'n rhanbarthol - dulliau dysgu ac addysgu enghreifftiol fel rhan o ddysgu o bell.
- Cefnogi ysgolion a lleoliadau i arfarnu'r arferion presennol ar gyfer dysgu o bell a dysgu cyfunol, ac adnabod cryfderau a meysydd i'w datblygu.
- Cefnogi ysgolion a lleoliadau i arfarnu cynnydd disgyblion a gweld beth yw'r camau nesaf ymlaen i'w datblygiad.

2.2 Y Gymraeg

- Rhoi cymorth i ysgolion a lleoliadau sydd yn cyflwyno drwy gyfrwng y Gymraeg fel Iaith Gyntaf i wella sgiliau Cymraeg Iaith Gyntaf eu dysgwyr, ac yn enwedig y rheiny o gartrefi di-Gymraeg.

3. Arweinyddiaeth - cefnogi arweinwyr ysbrydoledig sy'n cydweithio i godi safonau. Cynnwys darpar arweinwyr a rhwydweithiau proffesiynol

3.1 Arweinyddiaeth

- Sicrhau bod gan bob sefydliad dysgu y gallu i arwain ar bob lefel er mwyn ysbrydoli, hyfforddi, cefnogi, rhannu arfer a chydweithio er sicrhau bod pob dysgwr yn cyflawni ei botensial.
- Sicrhau bod egwyddorion arweinyddiaeth wasgaredig yn cael eu gwreiddio ym mhob sefydliad dysgu ar draws y rhanbarth.

3.2 Cefnogi'r broses gymwysterau

- Cefnogi ysgolion a lleoliadau i weithredu argymhellion y Bwrdd Dylunio a Chyflawni ar gyfer dyfarnu cymwysterau yn 2021 a 2022.

4.	Ysgolion cryf a chynhwysol - yn ymroi i ragoriaeth, tegwch a llesiant
4.1	**Lles ac agweddau at ddysgu** • Parhau i weithio’n agos mewn partneriaeth gydag Awdurdodau Lleol i gynnal llesiant ymarferwyr a dysgwyr mewn ysgolion a lleoliadau. • Parhau i roi cymorth i arweinwyr ysgolion ar ymgysylltiad grwpiau penodol o ddysgwyr bregus a difreintiedig, gan gynnwys y dysgwyr hynny ble cafodd cau’r ysgolion effaith anghyfartal arnynt. Cymorth hefyd i adnabod a chefnogi’r dysgwyr hyn.
4.2	**Strategaeth cymorth i rieni** • Datblygu strategaeth cymorth i rieni a rhoi arweiniad i helpu rhieni a gofalwyr ar sut orau i gefnogi eu plant i ddysgu.

5.	Cefnogi system hunan wella - cefnogi system ble mae gan y proffesiwn addysg y sgiliau, y gallu a’r cyn-hwysedd i ddysgu a gwella eu harferion yn gyson
5.1	**Rhoi cymhelliant i gydweithio er mwyn hunan-wella** • Cryfhau ymhellach y diwylliant, yr ymddygiad, y systemau a’r prosesau er mwyn cymell arweinwyr ac athrawon i gyd-ymdrechu er sicrhau gwelliant ysgol. • Parhau i weithio’n agos gydag ysgolion a lleoliadau er mwyn parhau i ddyfnhau’r gwaith cymheiriaid sydd eisoes wedi gwreiddio, ac adnabod agweddau y gallai ysgolion eu cynnig i ysgolion eraill er mwyn datblygu agweddau penodol ar Ddysgu Proffesiynol. • Darparu cyfleoedd dysgu proffesiynol i ddatblygu adolygiad gan gymheiriaid ymhellach.
5.2	**Ysgolion sy’n Destun Pryder** • Rhoi cymorth dwys i ysgolion uwchradd mewn categori statudol, a’r rheini sy’n achosi pryder, i wella perfformiad. • Rhoi cymorth unigryw i ysgolion a lleoliadau yn unol â blaenoriaethau gwella ysgolion sydd yn dangos y sefyllfa bresennol a sefyllfaoedd ysgolion a lleoliadau.
5.3	**Ysgolion yn datblygu a rhannu arferion llwyddiannus** • Rhoi mynediad at ystod o ddysgu proffesiynol yn rhanbarthol ac yn genedlaethol, gan gynnwys mynediad at hyfforddi a mentora, ar gyfer pob ymarferydd addysg mewn ysgolion a lleoliadau sydd yn briodol i’w rôl a’u cyfrifoldeb yn unol â safonau proffesiynol. • Parhau i weithio gyda chlystyrau/cynghreiriau yn y rhanbarth i gasglu ynghyd adnoddau dysgu cyfunol a’u rhoi mewn llyfrgell adnoddau ar-lein. • Parhau i hwyluso gwaith clwstwr/cynghrair a chefnogi cymheiriaid i sicrhau bod y dysgu yn parhau, a bod yr arferion effeithiol a’r gwersi a ddysgwyd yn cael eu rhannu gan ystod o ysgolion a lleoliadau, o safbwynt dysgu o bell a dysgu cyfunol.

6.	Busnes
6.1	• Sicrhau bod gan GwE drefn lywodraethu gref a chefnogaeth fusnes a gweithredol effeithiol sy’n rhoi gwerth am arian.

5. CYLLID

Fel pawb arall, rydym yn byw mewn hinsawdd ariannol anodd iawn a rhaid gwneud rhai penderfyniadau anodd. Rydym yn ddiolchgar am gefnogaeth Prif Weithredwyr y Rhanbarth, ac am gyngor a chefnogaeth Aelodau Etholedig y Cyd-Bwyllgor wrth wneud y penderfyniadau gorau i gefnogi ein dysgwyr a'n hysgolion.

Yn 2021-2022 mae ein cyllideb graidd yn £3,753,598. Mae ein cyllideb graidd bellach oddeutu 25% yn llai na'r cyfnod cyn sefydlu GwE. Bydd ein Grant Gwella Addysg yn £29,589,444[1] ar gyfer eleni (yn cynnwys cyllid cyfatebol). Mae hyn yn doriad o bron i £7.5 miliwn ar gyllideb 2015. Ar yr un pryd, bu cynnydd o 16% mewn costau staffio o ganlyniad i gyflwyno isafswm cyflog, cyflog byw a chyfraniadau pensiwn. Wrth reoli'r heriau ariannol hyn, rydym wedi parhau i gynyddu ein cyfraddau dirprwyo i ysgolion. Mae GwE yn cadw oddeutu 3% o'r GGA i ddarparu cefnogaeth i ysgolion.

		Grant a chyfateb	Grant a chyfateb Toriad (£)	Grant a chyfateb Toriad (%)
11 Grant Unigol	14/15	£37,021,296		
GGA	15/16	£33,549,764	-£3,471,532	-9.38%
GGA	16/17	£31,902,703	-£1,647,061	-4.91%
GGA	17/18	£31,672,444	-£230,259	-0.72%
GGA	18/19	£29,124,247	-£2,548,197	-8.05%
GGA	19/20	£29,064,551	-£59,696	-0.20%
GGA	20/21	£29,589,444	+£524,893	+1.81%
GGA	21/22	£29,589,444[1]	0	0
		Cronnus	-£7,431,852	-20.1%

[1] Yn amodol ar gadarnhad Llywodraeth Cymru

6. LLYWODRAETHU: MONITRO AC ARFARNU

Mae fframwaith atebolrwydd clir a chadarn yn GwE.

HUNAN ARFARNU AC ATEBOLRWYDD GwE

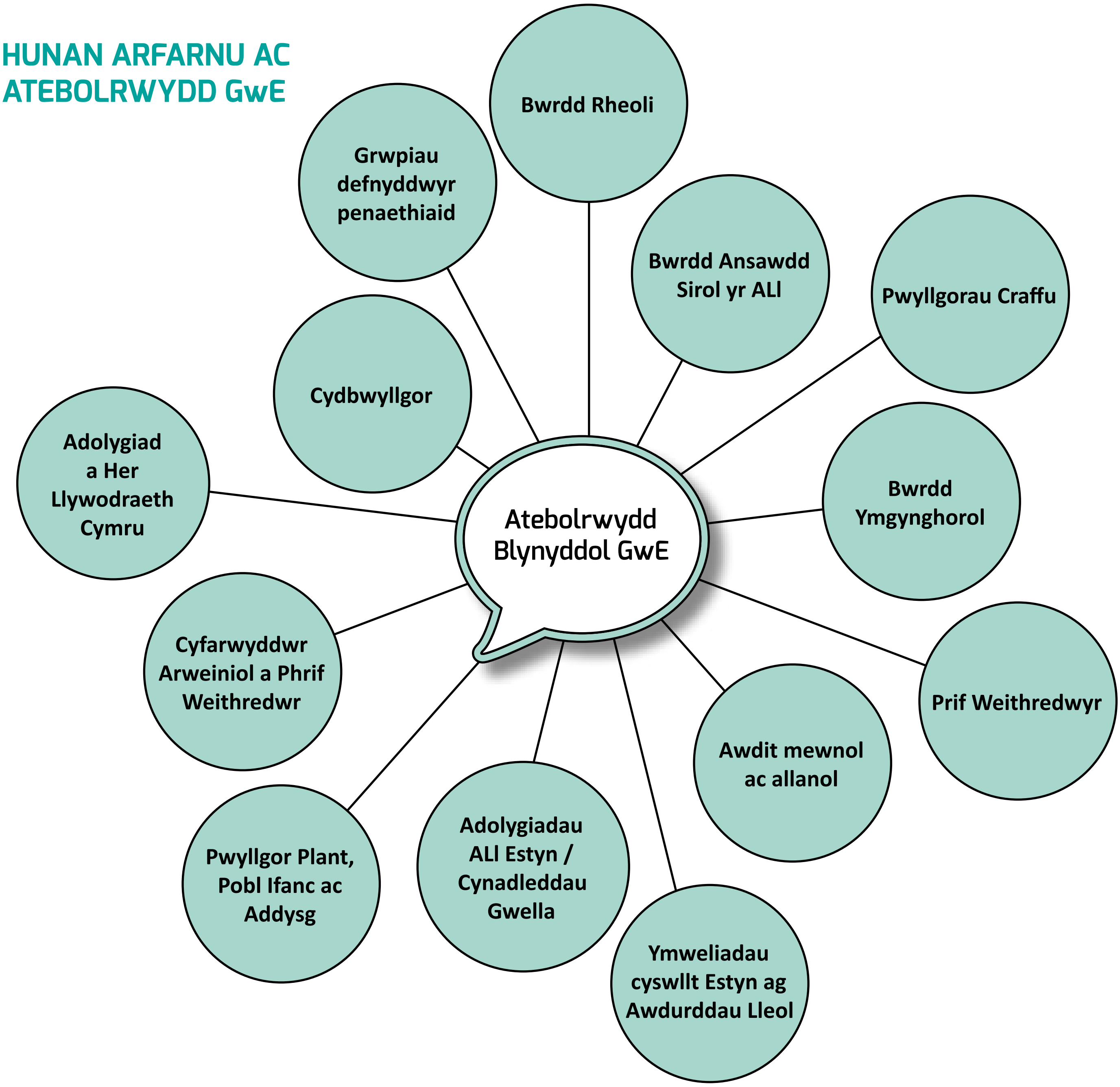

Mae Fframwaith Cynllunio Busnes GwE sydd ar waith yn sicrhau eglurder, atebolrwydd a chydlynedd strategol wrth gyflawni'r blaenoriaethau yn lleol, yn rhanbarthol ac yn genedlaethol. Rhydd strwythur ar gyfer monitro cynnydd yn effeithiol.

Yn ein Cynlluniau Busnes manwl, adroddir ar gynnydd yn chwarterol sy'n rhoi adroddiad cynnydd ar y gweithredu, deilliant / effaith a'r proffil gwariant.

Drwy gydol y flwyddyn, bydd adroddiadau yn ymwneud â'n ffrydiau blaenoriaeth yn y Cynllun Busnes yn cael eu bwydo drwy ein grwpiau llywodraethu, fel y nodir uchod.

7. COFRESTR RISG

Mae Cofrestr Risg GwE yn ddogfen fyw, a chaiff ei hadolygu'n gyson. Fe'i cyflwynir i'r Cyd-Bwyllgor yn flynyddol, a hefyd pan fydd risgiau newydd yn cael eu hadnabod a bod angen i'r Cyd-Bwyllgor fod yn ymwybodol ohonynt.

Adnabuwyd amryw o risgiau all fod yn rhwystrau rhag gweithredu blaenoriaethau'r Cynllun Busnes yn llwyddiannus. Dyma nhw:

- Mae toriadau yng Nghyllideb Graidd GwE yn effeithio ar gynllunio strategol tymor hir.
- Mae ansicrwydd ynglŷn â threfniadau cyllid grant gan LlC yn rhwystro cynllunio strategol tymor hir. Oedi sylweddol wrth gadarnhau lefelau cyllid sy'n effeithio ar weithredu'r Cynllun Busnes Strategol.
- Nid yw sgôp sylweddol y diwygio addysg sydd ar y gweill gan gynnwys atebolrwydd, dysgu proffesiynol, digidol, yr Iaith Gymraeg, datblygu'r cwricwlwm, asesu, arweinyddiaeth ac ADY, wedi'i wreiddio na'i weithredu yn llawn. Mae ymwybyddiaeth ysgolion o'r pedwar diben o fewn Cwricwlwm i Gymru a datblygiad y Meysydd Dysgu a Phrofiad fel rhan o ddiwygio'r cwricwlwm yn gyfyngedig, ac yn creu ansicrwydd mewn ysgolion. Mae newidiadau yn y cwricwlwm a chymwysterau yn achosi ansicrwydd mewn ysgolion. Mae pandemig Covid-19 wedi golygu bod gan ysgolion lai o amser i fwrw ymlaen efo'u paratoadau gwreiddiol am y Cwricwlwm i Gymru.
- Anawsterau recriwtio penaethiaid ar draws y rhanbarth/Recriwtio arweinyddiaeth o ansawdd ar bob lefel
- Mae toriadau i gyllidebau ysgolion yn effeithio ar allu ysgolion i barhau i godi safonau.
- Nid yw defnydd y Grant Gwella Addysg wedi'i wreiddio'n llawn yn y dull rhanbarthol - arafu a lleihau effaith cyflwyno'r Cynllun Busnes Strategol
- Nid yw'r Grant Datblygu Disgyblion yn cael ei ddefnyddio'n effeithiol/Perfformiad disgyblion PYD.
- Amrywiad ym mherfformiad yr awdurdodau lleol unigol yn CA4 a'r risg o fynd i gategori statudol
- Rhoi ysgolion uwchradd mewn categori statudol Estyn.

8. DOGFENNAU ATEGOL YCHWANEGOL

- Cynlluniau Busnes Manwl 2021-2022
- Cofrestr Risg GwE
- Cynnig Dysgu Proffesiynol Rhanbarthol
- Blaenoriaethau Strategol Awdurdodau Lleol 2021-2022
- Papurau procio y Daith Ddiwygio

Cydweithio • Dysgu • Llwyddo

0300 500 8087

post@gwegogledd.cymru

www.GwEGogledd.Cymru

@GwEGogleddCymru